

List ljudstvu v pouk in zabavo.

12. Izjava vsak četrtrek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge tujdomovinske dežele 8 K. Kdor hodi sam po sjezi, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo Slovenskega Gospodstva v Mariboru. — List se dopolnjuje ob odpovedi. — Ured. Katoliškega tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni list stanejo 10 vin. — Uredništvo: Maribor, Slov. št. 5. — Naklada: 1000. — Uredništvo: Maribor, Slov. št. 5, sprejema naročnike, inšerate in reklamacije.

13. Inšerate se plačujejo ob enostopne petstotine za enkrat 18 vin, ali kar je isto, 1 kvadrantni enostopni prostora stane 12 vin. Za večkratne oglašbe primeren popust. V oddelku „Mala namazila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petstotine 24 vin, izjave in Poslano 36 vin. — Inšerate se sprejemajo do točka opoldne. — Nezapiraj reklamacije so pokritine proste.

Nedavno so Italijani uprizorili zopet enkrat gorostasen naskok na Zagraj. Približno tri brigade proti par našim batalijom! Bilo je ob jutranjem svitu. Menda so mislili, da se naši opazovalci zibljejo v sladkem spanju; a zgodilo se je, česar niso pričakovali, da so namreč takoj po izstopu iz svojih postojank skočili v ogenj naših baterij, ki so na njihovih strelske järke izvrstno uravnanе in dostreljene. Po kratkem kolebanju so prišli vendar zopet nekoliko naprej; brzokone so linije v ozadju pritiskale v osprede. Za nekim vrhom so skušali priti k sapi, toda tedaj so bile že zopet cele plasti naših šrapnelov nad njimi in so se razletavali v izborno pogodenihi točkah. Ob prihodnjem skoku naprej so se že nekoliko obotavljali. Ogenj našega topništva je žel lepe uspehe, Italijani pa kaj neradi korakaajo čez trupla padlih tovarišev naprej. Večini se je poznalo, da bi rajši bili kje drugje, kakor pri tem naskoku. Vseeno so jih mogli poriniti še za kos naprej in nekaj jih je prodrlo že v naše ovire. Takrat je bil čas, da nastopijo njih rezerve. Tudi smo pa tudi mi pripravljene, da začnejo prodirati močne sovražne rezerve. Zdaj pa takšno presenečenje! Italijanskih rezerv ni nikjer! Nekaj naših baterij je bilo malo zabobnelo na prostor za italijanskimi strelskimi jarkii, kjer so se imele zbrati rezerve. Rezerve naše toče niso prenesle, marveč so to urnih krač odkurile. In njihovi obžalovanja vredni tovariši so stali tu pred našimi židnimi pregradami in deloma med njimi — v najhujšem ognju naše pehote in strojnih pušk. Takega streljanja iz bližine pa Italijani na noben način ne prenesajo. Hoteli so se kar najbrže „preurediti“, to je priti zopet nazaj v svoje strelske järke, a le malo jih je doseglo svoj cilj od vseh ogromnih trum, ki so se bile udeležile naskoka. Italijanske baterije so pač poizkušale, da bi dostrelile in da bi naše pravo zavetišče, a tudi za to je bilo preskrbljeno. Dve naši bateriji sta bili na preži ter jih vzeli, ko sta začeli streljati, pod svoj brzi ogenj. Uničiti italijanske baterije, je v takem položaju zelo težavno, ker so nevidne; toda mo

goče, da se jih v odločilnem trenutku pripravi, da obmolknijo, in to je glavno. Za take namene so naši brzostrelni možnarji kakor nalašč ustvarjeni. Ker streljajo izredno daleč, jim ne more nobena italijanska baterija uiti. Ko pride ura naše ofenzive, ki jo z velikim veseljem pričakujemo, tedaj nas bodo Italijani šele dodobra spoznali.

Zagrad (italijanski Sagrado) leži severozahodno od Tržiča ob Soči, tik ob porobku Doberdobske gorske planote.

Drzna avstrijska patrolja.

V odseku goriškega obmejnega ozemlja je bilo treba poizvedeti, kje je sovražnik. Poslati se mora patrolja, da to poizve. Praporščak, deseterik in en pešec so šli na pot. Deževalo je, večer je nastopil, noč, ko so šli na pot. Šli so in zvečer ob 8. uri so dospeli do meje. Tam so počakali. Ko je razprostrla noč s ja krila nad velikanske skale in prepače, so šli dalje. Čevlje so si obvezali, da se ne čuje koraka, v razdalji desetih korakov sledijo drug drugemu, praporščak prvi. Gredo čez potok. Poslušajo na vsakih 20 korakov, ali se kaj zgame. Pašnik, le tuhtam kako drevo. Visoka trava, rastline, ki se ovijajo nog, da ne moreš naprej. Poslušajo, napenjajo ušesa, nič. Dospelo do gozdne meje sedla. Kar nakrat čujejo močne glasove. Z vso previdnostjo naprej. Zična zapreka. Ni več dvoma, sovražnik je blizu. Po trebuhu se plazijo skozi žice. Deset korakov od njih so sovražne straže, oddaljene druga od druge kakih petnajst korakov. Sedaj se prične najtežje delo. Sapo zadržujejo, po trebuhu se plazijo dalje. Trideset korakov za žicami zadenejo na strelski jarek. Čez njegovo kritje. Razločno so čuli pogovor alpincev. Kar naenkrat: Chi va la? Deseterik in pešec tečeta nazaj, praporščak stisne svojo glavo in se drži mirno kakor miška. Čutil je, kako se odpirajo zaklopnice puške. Hitro se odloči, skoči pokoncu in kolikor ga morejo hitro noge nese, si išče primernega kritja. Počijo strelje in zadenejo na ono mesto, kjer je ležal. Nastane mir. namen praporščaka je, prodirati dalje v sovražnikovo zemljo. Pride na mesto pred grmičevje in opazi, da se mu bliža patrolja, začne streljati in hitro se je vajilo po tleh nekaj alpincev, grozno so preklinjali. Praporščak porabi zmedenost in izgine. Po noči ob 1. uri se prikaže iz nizkega smrečevja postava praporščaka, gre skozi vse ovire in dobi prosto pot, kmalu zadene na deseterika in pešca in vsi trije se vrnejo nazaj. Dobro so opravili. Težka je naloga patrolje v gorovju.

„Hudičeve puške.“

„Tiratore Italiano“ poroča: „Uplenili smo avstrijsko puško, ki je imela na cevi aparat, kateri omogočuje, da se pritegne iz daljave kak določen cilj pred vizir tako, da ga je lahko zadeti. S to novo hudičevo pomočjo streljajo nam sovražniki v prvi vrsti naše oficirje. Mi se ne poslužujemo ne takega, ne kakšnega drugega vojno-neprimernega orožja, kakor bomb z vdusljivim plinom in pušk z eksplozivnim strelom. Mi bi mogli v okvirju mednarodnega prava to vračati tako, da bi pri vseh četah osnovali posebne izbrane strelske skupine, ki bi imele samo nalogo, streljati na oficirje in na morebitna letala.“

Italijanski list, kateri označuje za dolge distance splošno rabljeno daljnogledno cev za cilje kot nedopustno vojno sredstvo, pozablja ali namenoma ali iz nevednosti, da tak daljnogled res olajšuje merjenje za daljšo distanco, ali da ne nadomesti mirne roke. — Ako se to cev proglašajo za nedopustno za vojno, potem bi se smelo dvomiti, ali so dopustna tudi očala in to bi moglo vesti do tega, da razlika v vidu posameznih strelcev je v protislovju z določili mednarodnega prava. Da divja ljudstva take inštrumente imajo za hudičovo delo, nam je znano. Med omikami mi narodi pa prednjačijo v tem pogledu Italijani.

Ogromno število mrličev.

Italijani so dne 9. sept. dopoldne poslali na našo postojanko Seikofel pri sedlu Kreuzberg odposlanca z belo zastavo. Odposlanec je prosil, če bi smeli Italijani zagrebsti velike kupe svojih mrličev, ki so ležali med avstrijskimi in italijanskimi strelskimi jarki, od katerih se je že širil grozen smrad. Avstrijski poveljnik je dovolil, da smejo Italijani pobirati mrlične samo v razdalji 1000 korakov od naših postojank, z bližnjega prostora pa bi že Avstrijci sami pokopali italijanske mrlične. Italijani s tem niso bili zadovoljni. Očividno so hoteli pri pobiranju mrličev uprizoriti nov napad ali pa izvedeti za položaj naših čet.

Sest tednov stari mrlič.

V dolini Ledro na Tirolskem se je dne 27. julija vršil boj med našimi in Italijani. Naši črnovojniki, katere so alpinisti napadli od treh strani, so bili zmagovalci in so pogladi sovražnika v beg. Ranjencev so imeli Italijani do 200, mrtvih pa še več. Sovražnik se do sedaj svojih mrličev ni zagrebel. Z naših postojank se lahko italijanske mrtvice vidi s prostim očesom. Več kilometrov daleč na okrog se širi grozen smrad. Kakor je videti, čakajo Italijani, da bi zapadel na mrlične sneg, da jim tako svojih tovarišev ni treba pokopati.

Boga hvalijo, da smejo proti Italijanu.

Franco Meško iz Polenšaka, pri oddelku strojnih pušk št. ..., piše svojim starišem:

Kakor Vam je že gotovo znano, smo bili prestavljeni s severnega na južno bojišče. Lahko si mislite, kakšne misli so nas navdajale, ko smo pred enim letom ravno na Velike Gospojnice dan se vozili po ogrskih planjavah proti Galiciji, misleč, da ne bomo več tako srečni, da se še kedaj peljemo nazaj. Toda slušaj! Je hotel, da se letos ravno na isti dan (Vel. Gosp.) zopet vozimo čez Ogrsko ter Tujsko polje in milo slovensko domovino. Mislite si, kako nam je bilo pri srcu, ko smo se peljali mimo domačih vasi; srce mi je zaželelo v rojstno hišo, a povelje je bilo: Le hitro nad polentarja! Res, težke naloge so nas čakale na severnem bojišču, a smo jih častno izvršili. Sedaj pa bomo še Italijanu dali po njegovi izdajski zavezniški buči. Res je bilo pred enim letom nam slovenskim fantom težko, ločiti se od svojih starišev, možem od svojih žen. Nešteto krat smo že gledali smrti v obraz, pa roka božja nas je čuvala, da se nam ni zgodilo nič hudega. Pa vendar, mnogo in mnogo jih krije hladna galiska zemlja; šli so v prerani grob in ni jim bilo dano, maščevati se nad našim najgršim sovražnikom Italijanom. Hvala Bogu, da je vsaj nam dana sreča, da bomo nezvestega Laha lahko pošteno našeškali. Mi pa se hočemo tukaj proti verolompnemu zavezniku še hrabro bojevati ter smo pripravili, darovati za dno kapljo krvi za varstvo drage nam slovenske in avstrijske domovine. Pozdravljajo še: Franc Zinko, četovodja; Franc Satler, deseterik; Ignac Andrašič, poddeseterik; Mihael Markl, Aleks Kramberger in Matevž Medved, vsi od oddelka strojnih pušk.

Italijani streljajo na krompirjeve vreče.

Italijani streljajo divje. Tudi lepo polje v St. Andrežu in tam okoli po divni ravnini obstreljujejo pogostoma, kakor da bi hoteli pomagati kopati krompir, katerega je še obilo po njivah. Našim kmetom je za krompir več kot za italijanske granate, zato se jih ne boje, marveč kopljejo krompir in ga spravljajo. Devali so ga v vreče in postavili so vreče po vrsti, da je bilo videti, kakor bi bila postavljena po njivah rojna vrsta. Italijanski topničarji so brez dvoma mislili, da je to rojna črta, kajti začeli so pošiljati kot besni granate na te krompirjeve vreče. Nevarne se jim zde na polju tudi kopice. Mislijo, kdo ve, kaj je skrito v teh kopicah, samo ne poljski pridelki in nanje lete izstrelki italijanskih topov, kakor bi tičala v teh kopicah rešitev Italije in velika zmaga nad sovražnikom.

Enega srca, ene krvi!

Vojaki-Savinjčani nam pišejo z italijanskega bojišča:

Ni še dolgo, kar smo se preselili s severnega sem na južno bojišče. Komaj smo pričakovali povelja, da odrinemo. Vsi smo šli z veseljem nad verolomneža. Vožnja je bila dolga, a vendar smo videli našo Savinjsko dolino. Peljali smo se mimo ljubih domačih krajev in prišli smo na bojno planjavo. Sovražnik je začel streljati in nam pošiljal šrapnele in granate, a vse je šlo nad našimi glavami daleč nazaj, kjer ni živ duše. Imamo priložnost, da se oglasimo. Sprevideli boste, da je še nas Savinjanov dosti skupaj ter še vsi čvrsti in zdravi. Upamo na skorajšno svidenje, ker z Lahom ne bomo imeli toliko opravka, kot z mo. skalom. Mi tukaj podpisani smo skupaj pri okopniškem oddelku št. ... Večina smo sami fantje, veselja nam ne manjka. Komaj čakamo, da odložimo svoja bremena in že se sliši slovenska pesem, naj si bo na polju ali v opustošeni vasi. Vsem Savinjanom in čitateljem „Slov. Gospodarja“ najsrčnejše pozdrave! Fr. Körber, Letuš; Fr. Nerat, Ljubno; A. Ugovšek, Sv. Frančišek; J. Veršnak, St. Janž; A. Rakun, Rečica; M. Golob, Pačka vas; A. Trglav, St. Andraž; A. Kramar, Polzela; Fr. Jano, Zalec.

Mi pa ostanemo kakor smo bli —
Enega srca, ene krvi!

Na bojišču alkohola ne pogrešajo.

Franco Klemenčič, poddeseterik, doma od Sv. Tomaža pri Ormožu, piše z južnega bojišča svojemu nekdanjemu sosedu, kaplanu v Središču:

„Pozdravljam Vas, abstinentni tovariši! Ko sem bral Vašo dopisnico, sem se malo začudil, da ste se oprijeli te organizacije. Sedaj pa le korajžno po začetni poti naprej in prepričani bodite, da boste s tem našemu narodu veliko koristili. Ko bi Vam mogel povedati ali popisati, kaj dela alkohol, kolikor sem sam videl na svoje oči, bi se gotovo čudili! Naznanjam Vam, da sem bil kljub vsem vojaškim naporom stanovitno abstinent. Alkohola čisto nič ne pogrešam, ravno nasprotno. Vse napore veliko lažje prenašam, kot tisti, ki se z alkoholom krepčajo. Mnogo abstinentnih pozdravov Vam in vsej organizaciji središki!“

Italijane — zebe.

Poročevalec milanskega „Secola“. Marij Mariani, piše koncem avgusta svojemu listu s fronte takole:

Naš avtomobil divja ob obali na dolg raztegnjenega jezera v noč. Jezero se razprostira kot velika črna lisa pod brezvezdnim nabesnim svodom. Njegovo vodo je mogoče določiti le v dosegu luči, ki stoje na obali. Iz ozadja se pošastno kaže mogočen pramen žaromet, ki kakor s tipajočimi prsti išče naš voz. Človek ima čut, ko da bi se vozil v repu repa. Nato se nenadno zasvetita dva bajoneta in stražni „Stoj“ zadoni v noč. Natančno so pregledali naše

legitimacije. Tej operaciji se moramo tekom nadaljne vožnje še mnogokrat podvreči. Nastopajoče dnevno svitanje in sveži gorski vetrovi so oblake polagoma pogladi v beg in nebo se je izpremenilo v belkasto-sivo morje, preko katerega šviga mrzel svet bledečih zvezd. Zrak je tako mrzel, da nam drhte vsi udje. Zaman iščemo zavetja v odejah in ogrinjalih pred njegovo nemilo krutostjo. Zobje nam klepečejo in trepetajo mraza, se vsak hip prebujamo iz polusna, v katerega nas pa vendar zopet zaziblje zibanje voza in enolično ropotanje motorja.

Pred mojimi zaspanimi očmi naraščajo gore v modrikasti temini kakor velikani, ki hočejo prodreti nabesni obok. Naša pot vozi skozi vasi, ki se zde, kakor da bi ležale v globokem snu. Splaseni, potepajoči se psi tulijo, zlato bleščeče oči črne mačke se svetijo v noč, iz dalje doni petelinov kljuc. Na nekem križišču skoči čez plot prestrašen zajec in izgine na drugi strani.

Se majhna pot navkreber in na cilju smo. Častniki obkolijo naš avtomobil in nas pristrčno pozdravijo. Obžalujejo, da moremo biti le kratke čas njih gostje v strelskih jarkih. V kraljestvu alpincev smo. Po ozki stezi se v spremstvu častnikov vpenjamo h glavni vnuemu stanu: revni kmečki koč. Skozi razpoke v steni piha ledenomrzli veter.

Dan je napočil. Krog pogrnjene mize sedimo in pijemo svežo, vročo kavo. Govorimo o vojni.

„Tu se ne borimo samo proti sovražnim vojakom, marveč še veliko bolj proti goram“, pripoveduje častniki. „S skrajnim naporom živcev in neumorno čuječnostjo, ki izžerlja vso našo moč, se borimo proti njim. Hvala Bogu, naše zdravje doslej še ni veliko trpelo. Ljudi, ki takim naporom niso dorasili, pošiljamo za fronto, da se uporabijo v lažji službi. Le malokateri izmed naših vojakov se more neposredno privaditi položaju, tisti pa postanejo potem tukaj še krepkejši in zdravejši. Z gorovjem je tako kakor z morjem. Slabi ga ne prenašajo in izgubijo pogum, močni se pa hitro privadijo novemu življenju.“

Pravi in resnični naš sovražnik je mraz. Ta nam zastruplja življenje, preganja nas korak za korakom in nam izrablja moči. Ravno zato prosijo vse naše straže v ospredju tako nujno za gorke volnene stvari. Volne, volne! to je njih stalna želja. Prosijo za dokolenke, snežne čepice, zapestnice, odeje in enake stvari.

Danes smo še v avgustu in že se ne vidi ničesar drugega nego sneg. Sneg je zelo lep, ako ga gleda človek iz gorske sobe, izza gorke peči. Toda mi smo vedno sredi njega. Sneg nam leže za tistik, v obraz, v obleko in v usta. Ne da nam, da bi se posušili, izsili si vhod v našo obleko, grize nas v meso in prodira do kosti. Vi častniki morate doma pripovedovati in vedno zopet samo to poudarjati, da naj nas ženske preskrbe z gorkimi stvarmi, ker je naš prvi sovražnik mraz, ne pa oboroženi vojak. Ženske naj ne nehajo plesti za nas nogavice. Vsak kosček čokolade, vsaka cigareta je znamenje skrbi za nas in nam nad vse dobrodošla. Toda med vsemi darovi so nam najdražji in najbolj vroče zaželeni oni, ki nas varujejo najkrutejšega sovražnika. Danes po noči je znašal mraz pri nas 3 in pol stopinj; toda pred štirinajstimi dnevi smo imeli že celo 20 stopinj pod ničlo. Včeraj nas je obiskal artilerijski stotnik Q. in nam pripovedoval, da se vleže snega na topovske cevi in se ne staja niti takrat, ko postaja cev vsled streljanja že gorka.“

Lahi nimajo zimske obleke.

Kakor poroča „Corriere della Sera“, se je pečal italijanski ministrski svet v seji 10. t. m. tudi z vojnim položajem in z odredbami za preskrbo armade za zimsko vojno. Iz zasebnih poročil sledi, da vlada za zimsko vojno takorekoč ni še prav nič poskrbela. Da bi pa potolažila ljudstvo, je vlada uradno razglasila, da je vojna naprava opremila čete v Alpah s potrebno volneno obleko, s kožuhom itd. in da je poskrbela tudi za primerna bivališča. — Tako ima italijanska vlada svoje ljudstvo za norca!

Med skalovjem spimo.

Vojak J. Češko iz Zagrada pri Celju piše svoji sestri:

Srčne pozdrave Ti pošiljam čez hrib in plan čez lepo Kranjsko tja v dragi mi rojstni kraj. Malo čudno je res to gorsko življenje. Spimo med skalovjem kot divja zver. Ko se vlečem k počitku, zaspim na kamenju kot na mehki pernici, čeprav švigajo granate in šrapneli po zraku. Tudi tega bobnenja se človek privadi. Da me vidiš, se me ustrašiš, bi rekla, da nisem Tvoj brat, ker sem umazan kot cigan, ker ni vode, da bi se umival. Pa kadar se vidiš, če se Bog da, se bom pa že umil, da Te ne bo sram na izprehod iti z menoj. Noči so tukaj mrzle, kakor pri nas v oktobru ali novembru. Dne 18. avgusta smo bili pri sv. maši na nekem obvezališču.

Drugokrat smo bili 6 ur hoda na nekem hribu, s katerega smo pregnali „polentarske klestre“. Sneg si talimo, da imamo vodo. Če se le malo umiri pokanje, pa zaori slovenska popevka po divjem gorovju. Zato pa: Poprej ne pridem dam, da se bo udal Taljan, dokler zibmarska kri živi, Taljan naše domovine ne dobi.

Naši ne izgubijo dobre volje.

Drofenik Jernej, topničar na južnem bojišču, načelnik, načelnik Orla pri Sv. Petru na Medvedovem selu, piše č. g. župniku Gomilščku:

Srečna hvala za karto in novice o mojih tovarih! Jaz se nahajam sedaj na počitku, toda v kratkem časni gremo, mislim, zopet v bojno črto. Prav z veseljem berem „Slov. Gospodarja“, posebno, ker vidim, da res ravno tako opisuje vojsko in razne novice, kakor se v resnici gode.

Res, veliko srečo imamo! Bili smo v ognjeni črti na tako nevarnem kraju, da smo rekli vsi kar ob začetku: „Tukaj bomo ostali za vedno“, kajti bili smo prav pri rojni vrsti infanterije. Padale so kroglice kot dež in toča, pa ne samo iz pušk in malih topov, ampak padale so kroglice kalibra 24 cm in 28 cm. Noč in dan je grmelo. Toda Italijani slabo streljajo, kajti po 33 dneh brez počitka v takšnem ognju biti in ne enega moža izgubiti, je res smešno za polentarje.

Videl sem že tudi veliko ujetih in ranjenih Italijanov. Tem ljudem se bere iz obraza krvoločnost. O naših ljudeh se mi nekaj čudno zdi. V tolikih napadih, deloma v pomankanju, ne izgubi nobeden dobre volje, čeravno so nekateri, oziroma veliko nas je takih, ki smo že eno leto v vojski. Če sta dva skupaj, že se slišijo razne burke in šape. Četudi pribreže italijanske muhe, nam ni veliko mar. Bojimo se jih ne veliko, smo se jih že navadili.

Sedeži za poslance iz Trsta in Tridenta na Monte Citorio.

„Secoio“ poroča, da so bila kar naenkrat ustavljena popravljiva dela v novi sejni dvorani v parlamentu na Monte Citorio, in sicer zato, da se v središču dvorane nasproti sedežu predsednika napravijo sedeži za poslance iz Trsta in Tridenta. — Najbrže malo prezgodaj napravijo te sedeže!

Boj našega zrakoplova pri Vidmu.

Uradno se z dne 14. septembra razglasa:

Pri Vidmu na italijanskem so napadli naš zrakoplov trije italijanski zrakoplovci. Vrhutega je bilo oddanih 600 italijanskih topovskih strelcev na naš zrakoplov, a ta se je vrnil nepoškodovan, dočim je padel eden italijanski zrakoplov na zemljo, o čemur je zadet od strele našega zrakoplova.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Odkar je car Nikolaj osebnostno prevzel vrhovno vodstvo svojih armad, so se Rusi na celi črti začeli krčevito ustavljati našemu prodiranju. Iz osrednje Rusije prihajajo na bojišče številne ruske rezerve, tudi s strelivom in topovi so sedaj Rusi ba- je do dobra oskrbljeni.

Najhujši napadalni ruski odpor je v izhodni Galiciji, in sicer med rekama Seret in Strypa južno od Tarnopola. Naši so se že pred dobrim tednom utaborili na zahodnem in deloma celo na izhodnem bregu galiske reke Seret. Vsled silnega ruskega napada na naše tekom tega časa že trikrat potegnili svoje čete v postojanke ob Strypi. Močna nasprotnika se s silovitimi sunki potiskata od Sereta do Strype in zopet nazaj. Kakor pravijo zasebna poročila, so bili boji zadnjih dni med Seretom in Strypotom ob Dnjestrju (v bukovinsko-besarabskem obmejnem ozemlju) izredno srčiti in krvavi. Naši so se, da ob Strypi zasedli ugodne postojanke. Te postojanke so Rusi zadnje dni napadli, a so bili odbiti. Na tem torišču se borijo z veliko vstrajnostjo tudi slovenski in hrvaški oddelki. General Pflanzer-Baltin, ki poveljuje avstrijskim četam južno od Tarnopola, ob Strypi, Seretu in Dnjestrju, ima sedaj veliko naporno nalogo: odbijati veliko sovražno premoč.

Srditi boji so se zadnji čas razvili tudi zahodno od Tarnopola. Središče teh bojov je vas Dolžanka, ki leži kakih 10 km zahodno od Tarnopola. Ta vas je v zadnjih dneh že večkrat spremenila svoje gospodarje. Naši so se sedaj utaborili ob reki Jeziarna (pritok Strype). Tem četam poveljuje general Bothmer.

Armada Böhm-Ermolijeva, ki se bori v ozemlju med Tarnopolom in Brodyem, je že prodrla do mesta Aleksiniec. Proti njej so se v zadnjih dneh navalele velike ruske sile. Deli te armade stoje v neprestanih hudih bojih.

General Puhalo, hrvaški rojak, ima srečo. Dne 8. sept. so njegove čete zavzele močno trdnjavo Dubno (ob reki Ikvi) v Volhyniji. Od volhynskega trdnjavskega trikotja Luck-Dubno-Rovno se drži še samo poslednja postojanka. Puhalo ve čete so vkljub znatnemu ruskemu odporu že zasedle izhodni breg Ikve (pritok reke Strypa).

Avstrijske čete, ki prodirajo izhodno od Brest-Litovska, se ob železnici iz- žajo mesto Pinsk. Močvirnato ozemlje je že na tej črti prekoračeno. Armada nadvojvode Jo- zef Ferdinanda je že prodrla do mesta Sku- raty ob železnici Brest-Litovsk-Minsk. General Köwes in bavarski princi Leopold sebi- žata velikemu železniškemu križišču Baranovi- čii, kjer se steka pet železnic.

Na skrajnem severnem krilu so se Ru- si tudi proti Hindenburgovim četam navali-

li z veliko srditostjo. Ruski odpor pa je bil kljub te- mu zlomljen. Hindenburg se bliža Višni, Dvinsku in Rigi.

Nemški zrakoplovci so dne 12. t. m. z bombami napadli in poškodovali rusko vojno brodovje v zalivu pri Rigi.

Rusi se hočejo odločno braniti.

Rusi so z dnevom, ko je prevzel car vodstvo armade, napeli vse svoje sile. Dan za dnem se vo- zijo nove čete na bojišče. Novo rusko vojno vodstvo namerava odločno brambo. Glavne sile namerava z- brati pri Vilni in v južnoizhodni Galiciji. Na nekem železniškem križišču med Vilno in Minskom se naha- a ruski glavni stan. Tu se namreč namerava glav- ni sunek, da razbremene ogrožene postojanke ob Dvi- ni. Volhynsko-podolsko ozemlje so ruske oblasti že o- pustile.

Silni ruski napadi ob Seretu.

Iz Berlina se poroča: Rusi so razširili svoje protinapade na celo črto ob reki Seret (pritok Dnje- stra). Ob srednjem toku reke Dube (pritok Dnjestra tekoč zapadno od Sereta) so bili Rusi pod navad- no težkimi izgubami pognani v beg. Na več drugih mestih so prišle sovražne čete v silni ogenj naše in- fanterije in so se morale med groznimi iz- gubami in v popolnem neredu umakniti za svoje ob- mostje.

Novi hudi boji v Bukovini.

Dočim so se zadnje dni odigrali najzanimivejši dogodki ob galiski reki Seret, ni prišlo do zadnega časa v severni in v srednji Bukovini do nobenih bo-jev. V nedeljo popoldne dne 12. sept. so pa začeli Ru- si znova hudo napadati naše postojanke, pri čemur so svoja podvzeta namenoma pomnožili zlasti proti rumunski meji.

Ljuti boji ob Besarabiji.

Iz Černovic se poroča: Boji ob besarabski meji postajajo vedno ljutejši. Borba se nadaljuje skoro v- sak dan od zore do mraka in se v nočni temi. Artil- lerijski ogenj in strojne puške pa sploh ne umolkne- jo. Naši napadajo z veliko srditostjo. Iz svojih novih postojank so skušali Rusi zadnje dni s težko artileri- jo zavirati naša daljna podvzeta, kar se jim ni po- srečilo. Ozemlje naše čete polagoma popolnoma čisti- jo od sovražnika, ki se strašno trudi, da bi se tu dr- žal. Zdi se, da Rusi bolj iz političnih kakor iz vojaš- kih razlogov tako trajno drže besarabsko mejo, ker vedo, da je v bližini rumunska meja. Na Rumunijo pa stavijo Rusi zadnji čas mnogo upanja.

Boj za vas Dolžanko.

Dolžanka je važna postojanka zahodno od Tar- nopola. Za to vas je divjal dolgotrajni boj. Rusi so dobro vedeli, da je, če ostane Dolžanka traj- no v naši posesti, obenem tudi mesto Tarnopol za nje izgubljeno. Vas leži zahodno od srednjeveke- ga gozda, kjer so imeli Rusi varno skrišališče. Od tam so se valile neprestano nove rezerve ruskim pre- dnjim četam na pomoč. Naskok je sledil naskoku, v- sak silnejši od prejšnjega. Ob naših zaprekan je pa- dlo na stotine Rusov. Končno se je ruski premoči po- srečilo uderiti v vas in jo zavzeti. Boj se je vršil na- nož in s puškinimi kopiti. A Rusi se niso mogli za- dolgo časa utaboriti. Naši so dobili novih ojačenj in so Ruse zopet pregnali. Dne 12. septembra pa je vas zopet prešla v rusko posest.

Ob reki Ikvi.

Naše napadalno prodiranje v Volhyniji je vklju- b vsem sovražnim naporom zelo uspešno. Rusi se us- tavlajo kar najkrepkeje, toda vsled mogočnega pritiska naših čet se morajo povsod umikati. Ob reki Ikvi smo dosegli nov lep uspeh, kajti iztrgali smo obupno se borečemu sovražniku izhodni breg Ikve pri Dubnu. Ta uspeh je tem večje važnosti, ker so vojna podvze- tja na tem ozemlju vsled velikih in številnih močvirij skrajno težavna.

Po Dvini plavajo mrliči.

Po reki Dvini plava veliko mrličev, ki se usta- vljajo ob mostovih. Voda v Dvini je okužena. Celo ri- be so baže poginile. Da so boji med Nemci in Rusi na levi strani Dvine med Dvinskom in Rigo silno krvavi, dokazuje poročilo nizozemskega lista „Tageblad“, ki pravi, da je voda v Dvini ob izlivih njenih zahodnih pritokov čisto blatno-krvava. Kljub temu, da je nasto- pil na tem bojišču že izredno hud mraz — zemlja je že zmrazila — se širi daleč na okoli grozen smrad.

Zima — zadnji up Rusije.

Londonski listi opisujejo nekoliko bolj upapolno položaj ruske armade. Po njihovem mnenju se naha- jajo nemške čete na ruskem bojišču v sličnem polo- žaju, kakor Napoleon leta 1812, ko je prodiral v Ru- sijo. Nemške armade so sedaj dosegle mrtvo točko. Ruske armade pa niso v nevarnosti, da bi bile obkol- jene. Moč ruskih armad se sedaj opira na zavarova- no in sklenjeno črto, pri čemur je še upoštevati, da so vse za seboj uničile in opustile. Rusija pričaku- je zimo z velikimi nadami, ker sovražnik, kakor se zdi, ne more prodirati dalje. Rusi hočejo o miru na

noben način ničesar vedeti. Po zmi Nemci ne bodo mogli držati bojne črte s slabejšimi četami.

S spomladjo se tolažijo.

K vojnemu položaju piše ruski pisatelj Mihaelo- vski v listu „Ruskoje Slovo“: Vojni minister je izja- vil, da bo Rusija šele spomladi pripravljena pričeti veliko ofenzivo, ko bo na razpolago dva milijona sve- zjih čet. Rusija sme računati tudi na pomoč od druge strani, ne najmanj od Japonske. Očividno se tudi Francija in Anglija pripravljata na odločilno ofenzi- vo spomladi.

Na Balkanu.

Na Balkanu so razmere vedno bolj napete. Bol- garija od Srbov ne zahteva samo Macedonije, ampak tudi dolino Morave (ki se izliva v Donavo), da ima neposredno zvezo z Avstrijo. Sodi se, da bo Bolgar- ja udarila, ako se ji njene želje prosto ne izpolnijo. Baje si je zagotovila, da Grčija ostane mirna, dokler se Bolgarija vojskuje samo s Srbijo.

Rumunija zatrjuje, da ostane nepristranska. Toda kako dolgo, tega ne pove. Tudi Italija je govo- rila o nepristranosti, dokler ni prišel trenutek, da je nastopila proti nam. Mi smo na vse pripravljeni, za- to z mirnim očesom opazujemo dogodke v Rumuniji.

Razne novice.

Duhovniška vest. Za upravitelja ljubomerske dekanije je imenovan vlč. g. Davorin Meško, kn.-šk. duhovni svetnik in župnik pri Kapeli.

*** Nova maša ob bojni črti.** Čuli smo že več- krat ganljiva poročila o službi božji v strelskih jar- kih in na bojnih črtah, kako se po taki pobožnosti vo- jaki na novo poživijo. Nekaj posebnega je pa, kakor poročajo iz Pušrske doline na Tirolskem. Tam (v Krtiču) je bila dne 19. avgusta nova maša čisto pri- spremljenih strelskih jarkih v višini 2700 m. Pod bal- dahinom višee pečine so vrli tirolski strelci napra- vilili altar, se porazvrstili okrog ter imeli tako občan- cesarsko slavnost. Ob sklepu so vsi skupaj zapeli pe- sem Srca Jezusovega in pa cesarsko pesem.

*** Bogoslovje v Mariboru.** Poslopje na Glavnem trgu št. 7 se je te dni izpraznilo. Popravila v hiši se bodo pravočasno dovršila, da se more šolsko leto s 1. oktobrom redno začeti.

*** Kn.-šk. dijaško semenišče.** Ker se v kn. šk. dijaškem semenišču še vedno nahaja vijaška bojniš- nica, zato tudi letos gojenci ne bodo mogli dobiti sta- novanja v zavodu, pač pa bo najbrž mogoče, jim da- jati obed.

C. kr. gimnazija v Mariboru. Sprejemni izpiti za prvi razred bodo dne 17. septembra od 10. ure dalje; učenci se zberejo pred gimnazijskim poslopjem. Vpisovanje za te učence se bo 16. septembra zaključilo; zanje zadostuje vpošiljatev za- dnjega šolskega spravevala (šolskega naznanila) in krstnega lista na gimnazijsko ravnateljstvo. Učenci, ki so bili že v juliju sprejeti v prvi razred, so že v- pisani in se oglašijo šele ob začetku pouka. — Do- sedanji dijaki se bodo vpisovali, ako stanuje- jo v Mariboru, dne 17. septembra med 11. in 12. uro pri gimnazijskem ravnateljstvu; zunanji naj se prigrasijo le z dopisnico, v mesto jim je treba pri- ti še le ob začetku pouka, razen, če imajo položiti kak izpit. — Redni ponavljalni izpiti iz e- n e g a predmeta ter dodatni izpiti se vrše dne 18. se- ptembra, izvanredni ponavljalni izpiti iz dveh ali več predmetov pa 20. septembra. V potrebi se bodo vsi ti izpiti nadaljevali še nastopne 3 dni. — Dne 22. se- ptembra ob 8. uri zjutraj se prične pouk v 8. in 7. razredu. Glede začetka pouka v ostalih razredih bo oznanilo še sledilo; dijaki naj čakajo na- nje pri svojih.

*** Odlikovani slovenski vojaki.** Srebrni zaslu- žni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil četo- vodja 17. pp. Frane Majcen. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: desetnič. tit. četovodja Papež Leo- pold, desetnič Huber Leopold, predmojstra, tit. deset- nič Mežek Ignacij in Poglej Andrej, predmojstri Arh Josip, Flis Ivan, Košir Josip in Vlašin Josip, topni- čar, tit. predmojster Zakrajšek Ludovik, topničarji Janež Anton, Klofutar Frane in Ponikvar Ivan, vsi pri 8. trd. top. bat. (30.5 cm možnarska baterija št. 8). — Poveljstvo jugozahodne fronte je podelilo Bro- nasto hrabrostno svetinjo: kadetu Janku Gruden in infanteristom: Josipu Neuwirth, Antonu Patter in Jo- sipu Rojko, vsi štirje pri 47. pp.; četovodjema Anto- nu Vlačič in Juriju Ivčič, desetničkom Ivanu Bena, Fr. Goršek, Iv. Klanjšek, Antonu Ragutič in Jakobu Se- ničar, poddesetničkom Josipu Abram, Ivanu Faletič in Antonu Mravle, infanteristom Francu Brožan, Jakobu